

M.Com Semester - 4 (CBCS) Examination**April/May-2023 (NEW COURSE)****Management of Industrial Relations – II(Elective)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧	ઔદ્યોગિક સંબંધોના લક્ષણો અને હેતુઓ વિસ્તૃત સમજાવો.	(૨૦)
	અથવા	
પ્રશ્ન.૧	ઔદ્યોગિક સંબંધોના અભિગમો અને અસર કરતા પરિબલો સમજાવો.	
પ્રશ્ન.૨	ઔદ્યોગિક વિવાદનો ખ્યાલ, હેતુ અને હડતાલના પ્રકારો સમજાવો.	(૨૦)
	અથવા	
પ્રશ્ન.૨	ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ-1947 અન્વયે હડતાલની જોગવાઈઓ વર્ણવો.	
પ્રશ્ન.૩	સામાજિક સુરક્ષા અને કર્મચારી કલ્યાણનો અર્થ તથા કર્મચારી કલ્યાણના હેતુઓ અને અસર કરતા પરિબલો સમજાવો.	(૧૫)
	અથવા	
પ્રશ્ન.૩	ભારતીય પરિપેક્ષમાં સામાજિક સુરક્ષાના હેતુઓ કયા હોઈ શકે? - સમજાવો.	
પ્રશ્ન.૪	કારખાના ધારા-1948ના હેતુઓ સમજાવો. કારખાના ધારા-1948 મુજબ આરોગ્ય તથા સલામતી અંગેની જોગવાઈઓ સમજાવો.	(૧૫)
	અથવા	
પ્રશ્ન.૪	કારખાના ધારા-1948 હેઠળ મહિલા અને બાળકોના રોજગાર પરના પ્રતિબંધો ટૂંકમાં વર્ણવો.	

ENGLISH VERSION

Que.1	Discuss in detail characteristics and objectives of industrial relations.	(20)
	OR	
Que.1	Explain approaches and affecting factors of industrial relation.	
Que.2	Explain concepts, objectives and types of strikes of industrial dispute.	(20)
	OR	
Que.2	Explain the provision of strike under industrial dispute act 1947.	
Que.3	Explain meaning of social security and employee welfare and explain objectives and affecting factors of employee's welfare.	(15)
	OR	
Que.3	Explain objectives of social security in Indian context.	
Que.4	Explain objectives of factory act-1948. State provision of health and safety as per factory Act-1948.	(15)
	OR	
Que.4	Brief discussion of restrictions on employment of women and children under factory act-1948.	
